

W. Chudziak, J. Bojarski, V. Stawska

Rzęczkowo, st. 1, gm. Zławieś Wielka,
woj. toruńskie, AZP 34-47/59

Informator Archeologiczny : badania 26, 85

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

południowo-zachodniej odcinka występują elementy o bardzo regularnym układzie — gęsto, niekiedy stykając się ze sobą (najczęściej w odległości 5–10 cm), zalegając prawie idealnie na osi wschód-zachód i opadając nieznacznie (ok. 9–12 cm) na południowy wschód. Pod nimi występują elementy układane prostopadłe — rzadziej, częściej w partii środkowej. Wypełnisko między konstrukcjami stanowi glina z kredą jeziorną. W części wschodniej odcinka występują elementy krótsze i węższe, układane rzadziej, o przebiegu z północnego wschodu na południowy zachód. Wypełnisko stanowi brązowy piasek. Natomiast w partii północnej odcinka występują w zasadzie pojedyncze elementy (dł. ok. 150 cm) o różnym przebiegu: wschód-zachód, południowy zachód-północny wschód, północ-południe. Cały opisany układ ma przebieg z południowego zachodu na północny wschód i opada ku północnemu wschodowi (różnica poziomu wynosi ok. 60 cm).

Na odcinku A₃ (na południe od A₂) eksplorowano warstwę IV (brunatnoszara ziemia z grudkami zielonkawej glinki i pomarańczowej polepy). Zajmuje ona południowo-wschodnią partię odcinka i ma przebieg z południowego zachodu na północny-wschód. Zaobserwowane brązowe smugi — pozostałości drewnianych elementów konstrukcji — występują nieregularnie, układając się zgodnie z przebiegiem warstwy. Prace prowadzono od poziomu 10 do 44 (112,30–25 — 110,90–80).

Na odcinku B (południowa partia konstrukcji wałowych) prowadzono eksplorację w ramach warstw IV, V i VI. Warstwa IV zajmuje partię środkową odcinka i biegnie niewielkim łukiem z południowego zachodu na północny wschód, stopniowo rozszerzając się (od 140 do 220 cm) ku południowemu zachodowi. W brunatnoczarnej ziemi z grudkami polepy i glinki występowały brązowe elementy konstrukcji drewnianych. W poziomach układane były na dwu kierunkach. Po kilka — kilkanaście leżało prostopadłe do kierunku przebiegu warstwy. Miejscami można było zaobserwować, że końce elementów zachodzą na siebie tworząc regularną, gęstą „jodelkę”. Warstwę V (w części wschodniej odcinka) tworzy brązowy, sycki piasek z występującymi w nim elementami konstrukcji drewnianych (tę partię umocnień można łączyć z najmlodszyimi XI–XII?–wiecznymi konstrukcjami obronnymi). Występujące tu elementy układane są równoległe, niemalże zawsze na osi północ-południe (jedynie w części południowej mają przebieg z północnego wschodu na południowy zachód lub północny zachód-południowy wschód). Warstwa VI (jasny, drobny żwir) występuje w północno-zachodniej partii odcinka. Drewniane elementy konstrukcyjne mają przebieg w dwu kierunkach — jeden (występujący we wszystkich poziomach, lecz nie zawsze na całej powierzchni) ma przebieg z południowego wschodu na północny zachód (prostopadłe do przebiegu warstwy), drugi (rzadziej występujący) ma kierunek prostopadły. Materiał występujący w opisanych warstwach to fragm. ceramiki pradziejowej: neolit, kultura łużycka, kultura przeworska, oraz nieliczne fragm. ceramiki wczesnośredniowiecznej i niewielkie ilości kości zwierząt.

Na odcinku F (południowy brzeg wyspy) zakończono eksplorację warstwy IV (warstwy wiórów i odpadków drewna poprzedzielane nieregularnie warstewkami piasku ze szczątkami organicznymi) zalegającej między bezładnie rozrzuconymi elementami konstrukcji drewnianych. Warstwa leży bezpośrednio na zielonkawym ilku calcowym, który wyznacza pierwotną krawędź wyspy, odległą od podstawy wału o ok. 10 m. W warstwie IV wystąpiły fragm. ceramiki wczesnośredniowiecznej — fazy D–E.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Badania będą kontynuowane.

Rzęczkowo, st.1
gm. Zławieś Wielka, woj. to-
ruńskie
AZP 34-47/59

Uniwersytet im Mikołaja Kopernika In-
stytut Archeologii i Etnologii w Toruniu

Badania prowadzili W. Chudziak, J. Bojarski i V. Stawska. Grodzisko
wczesnośredniowieczne (IX–XI/XII wiek)

*Literatura: *Wczesnośredniowieczne grodziska...*, s. 155–159.